

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

W GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny ziemi częstochowskiej

Nr. 102

Częstochowa, sobota 16 czerwca 1945 r.

Rok I.

Przed rozwiązaniem parlamentu brytyjskiego

Wzmozona kampania wyborcza w Anglii

Dwa przemówienia premiera Churchilla

LONDYN. — W dniu dzisiejszym nastąpi ostatnie posiedzenie parlamentu brytyjskiego, w czasie którego król Jerzy VI ogłosi jego rozwiązanie. W związku z tym kampania przedwyborcza w Wielkiej Brytanii przybiera coraz bardziej na sile. Brytyjska „Labour Party” nosi się z zamiarem wystawienia 600 kandydatów. Liczba kandydatów partii konserwatywnej obniżona jest na 580 z tym, że konserwatyści przypuszczają, że uzyskają poparcie ze strony narodowych liberałów i niezależnych.

W toku kampanii wyborczej przemawiała wczoraj wieczorem pani Wilkinson, która przewodniczyła na ostatnich posiedzeniach Labour Party. W przemówieniu swym p. Wilkinson zaatakowała partię konserwatywną i premiera Churchilla twierdząc, że program partii konserwatywnej zawiera mnóstwo niekonsekwencji.

DRUGIE PRZEMÓWIENIE PREMIERA CHURCHILLA

LONDYN. — W toku kampanii wyborczej premier Churchill wygłosił drugie przemówienie, w którym potępił ostre metody walki wyborczej, stosowane przez wszystkie partie ugrupowania. „Przykrą jest rzeczą stwierdził premier Churchill — że zerwanie jedności narodowej w społeczeństwie angielskim objawia się na zewnętrz wobec innych narodów, różniących się swą psychiką znacznie od narodu brytyjskiego. Narody te nie wiedzą, że jeśli chodzi o interesy kraju, wszyscy Anglicy, bez względu na swe przekonania, są ze sobą związani serdecznymi więzami. Tarcia, które ujawniają się obecnie, są wynikiem nadawanej elektrycznością atmosfery przedwyborczej i odnoszą się wyłącznie do wewnętrznego życia brytyjskiego. Przykrą jest więc rzeczą, że nieaktowne wystąpienia przedstawicieli różnych ugrupowań wyciągają za „domowe sprawy” na widok opinii światowej”. W dalszym ciągu swego przemówienia Churchilla wyraził przekonanie, że jego obecny rząd jest najlepszy przystosowany do prowadzenia ciężkiej walki z imperializmem japońskim.

Rząd ten również czuje się na siłach do rozwiązania trudnego problemu zaopatrzenia ludności w artykuły przemysłowe. Plan jego obejmuje również w szerokim zakresie rozbudowę eksportu oraz przeprowadzenie na szeroką skalę reform w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. „Chleb, praca i domy” — to według Churchilla dewiza jego rządu.

LONDYN. — W dniu wczorajszym premier Churchilla wygłosił ponownie przemówienie, w którym scharakteryzował obecną sytuację polityczną. Oświadczył on, że ostatnie wydarzenia na terenie Syrii i Libanu spowodowały zakłócenie wzajemnych dotychczas dobrych stosunków między Wielką Brytanią i Francją.

PRZED UTWORZENIEM RZĄDU WŁOSKIEGO

LONDYN (BBC). — W dniu dzisiejszym ma się odbyć konferencja przedstawicieli 6-ciu najpoważniejszych partii włoskich, na której ma dojść do porozumienia co do stworzenia wspólnego rządu. Najpoważniejszym kandydatem na stanowisko premiera jest Enrico Parri, dowódca oddziałów partyzanckich.

Wczoraj przedstawiciel socjalistów Pietro Nenni konferował z księciem Umberto, któremu wyjaśnił, że jedynym sposobem wybrnięcia z obecnej ciężkiej sytuacji byłoby utworzenie we Włoszech republiki.

OFICJALNA DYMISJA BONOMI'EGO

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że premier włoski Ivanoe Bonomi złożył oficjalnie na ręce księcia Umberto dymisję swego gabinetu.

SPRAWA SĄDOWA DEATA I LAVALA

LONDYN (BBC). — Główni żądajcy nadto francuskiego Deata i Laval, przeciwko którym w tych dniach rozpocznie się sprawa sądowa, będą sądzeni w czasie swej nieobecności.

nia i Francją. Następnie premier Churchill stanowczo zdemontował rozstawiane przez pewne koła francuskie pogłoski, jakoby Wielka Brytania chciała wyprowadzić z Bliskiego Wschodu i sama zająć jej miejsce. „Zarówno dla całego narodu brytyjskiego, jak i dla mnie samego — stwierdził premier Churchill — będzie radosnym momentem, gdy będziemy mogli wycofać swoje wojska z krajów Bliskiego Wschodu. Nastąpi to jednak nie wcześniej, niż zarówno Francja, jak i kraje Lewantu, dojdą do wzajemnego i pełnego porozumienia. W chwili obecnej oddziały brytyjskie na Bliskim Wschodzie są bowiem gwarancją pokoju”.

Japończycy palą pola naftowe na Borneo

NOWY JORK. — Komunikat gen. Mac Arthura donosi, że wojska australijskie dokonały nowych ładowań na wybrzeżach wyspy Borneo. Inne oddziały australijskie poczyniły dalsze postępy i posuwały się naprzód o 13 km. Na wyspie Labuan wojska sojusznicze opanowały ważne pod względem strategicznym lotnisko japońskie. Na terenie wyspy Okinawy otoczone 12.000 Japończyków stawia zalety i fanatyczny opór. Oddziały japońskie przeszły nawet w kilku miejscach do kontrataków, które zatamowały się krwawo na ilniskich młotach płomieni. Wobec uporu dowództwa japońskiego wojsko japońskie na Okinawie grozi kompletna zagłada.

Komunikat Czungkingu donosi, że wojska marszałka Ciang-Kai-Szeka opanowały dwa miasta, położone na północny zachód od Fen-Czau.

NOWY JORK. — Wojska australijskie, operujące na Borneo, posuwały się naprzód i wyparły Japończyków w obrębie 10-ciu mil od Brunei. Oddziały japońskie w czasie odwrotu palą pola naftowe.

Konferencja prasowa u Prezydenta Trumana

NOWY JORK (Polpress). — Prezydent Truman oświadczył na konferencji prasowej w Białym Domu, że zostały już ustalone miejsce i data jego spotkania z marszem Stalinem i premierem Churchillem. Wszystkie szczegóły spotkania zostały omówione przez specjalnych wysłanników prezydenta, Józefa Davisa i Harry Hopkinsa w Moskwie, którzy powrócili do Waszyngtonu po wypełnieniu swych misji.

Na konferencji prezydentowi towarzyszyć będą: sekretarz Stettinius, dawny szef depart. koordynacji James Byrnes, admirał Leahy, Davis i Hopkins oraz sztab specjalistów.

Prezydent Truman podkreślił, że kierownicy 3-ech wielkich mocarstw znajdują się na drodze do pomyślnego rozwiązania wszystkich kwestyj spornych i pod tym względem są dużo bliżej osiągnięcia pożądanego rezultatu niż przed wyjazdem Davisa i Hopkinsa z Londynu i Moskwy.

Prezydent zaznaczył, że rozstrzygnięcie kwestii „veta”, które dzieliło przez jakiś czas przedstawicieli Wielkich Mocarstw w San Francisco, jest zasługą Hopkinsa.

O SPOTKANIU WIELKIEJ TRÓJKI

NOWY JORK (Polpress). — Dziennik „New York Times” donosi z Waszyngtonu, że spotkanie prezydenta Trumana z Marszałkiem Stalinem i premierem Churchillem nastąpi w Wiedniu po wyborach do parlamentu angielskiego, która, jak wiadomo, wyznaczone są na 5 lipca.

AMERYKANIE OPUSZCZAJĄ STREFĘ OKUPACYJNĄ ZSRR

BERLIN. — Agencja TASS podała do wiadomości, że dnia 15-go czerwca w godzinach porannych wojska amerykańskie rozpoczęły wycofywanie się z rejonów, będących strefą okupacyjną Armii Czerwonej. Wojska amerykańskie wycofywały się

W dalszym ciągu swego przemówienia premier Churchill zaznaczył, że konferencja w Moskwie, zwołana na dzień 15 czerwca, jest jeszcze jednym dowodem zaufania i dobrej woli w stosunkach między Mocarstwami Zjednoczonymi.

W odniesieniu do sytuacji wewnętrznej premier Churchill ostro potępił politykę liberałów, którym zarzucił, że w pewnych okolicznościach wyborczych korzystają z pomocy ugrupowań socjalistycznych, twierdząc jednocześnie, że popierają prem. Churchilla i jego rząd. „Stwierdzam z całą stanowczością — oświadczył premier Churchill — że partia liberalna stała i stoi w opozycji zarówno do mnie, jak i do mego rządu”.

Na terenie Chin Japończycy przeprowadzają szereg kontrataków. W Birnie trwa pościg za uciekającymi wojskami japońskimi.

W dniu wczorajszym wyspy macierzyste Japonii były celem bardzo silnych natłotów bombowych. Po raz pierwszy użyte tu zostały czterosiłkowe bombowce amerykańskie.

LONDYN (BBC). — W dniu wczorajszym wojska australijskie dokonały nowego, 3-go z kolei desantu na wyspie Borneo. Wojska australijskie nacierają w kierunku północnych, zajęły lotnisko w rejonie Brunei i lotnisko Timbali na wyspie Labuan.

Droga lotniczą nadeszły do Burmy posiłki. Odległość z Anglii do Burmy wynosi 9.600 km. Dotychczas oddziały brytyjskie trwał 5 dni, w co wliczona jest 48-godzinna przerwa na Bliskim Wschodzie, dla przedwstępnej aklimatyzacji.

Przewiduje się, że kilka tysięcy żołnierzy brytyjskich będzie w ten sposób co miesiąc przewożonych do Burmy.

KONFERENCJA W SAN FRANCISCO ZAKOŃCZY SIĘ 25 CZERWCA

SAN FRANCISCO (Polpress). — Sekretarz Stanu USA Stettinius oświadczył, że konferencja w San Francisco zakończy się dnia 25 czerwca r. b. Prezydent Truman przybędzie do San Francisco celem wygłoszenia przemówienia na zamknięciu obrad.

Sprawy polskie

Polscy demokraci odlecieli do Moskwy

Wincenty Witos ciężko chory

WARSZAWA. — W dniu 14-tym czerwca z lotniska warszawskiego odlecieli do Moskwy przedstawiciele demokracji w kraju, zaproszeni na konferencję w sprawie rozbudowy Rządu Tymczasowego R. P., a mianowicie p. Zygmunt Żelazowski, prof. Adam Krzyżanowski oraz p. Henryk Kołodziejcki. Prof. Stanisław Kutrzeba znajduje się już w Moskwie, ponieważ pojechał tam uprzednio na zaproszenie Moskiewskiej Akademii Nauk.

Odlecieli polskich demokratów towarzyszą jako obserwatorzy m. in. Szwalba, m. in. W. Rzymowski oraz prof. Bańczyk. Na lotnisku żegnali odjeżdżających przedstawicieli rządu i przedstawicieli państw obcych, akrodytowani przy Rządzie Tymczasowym w Warszawie.

Dnia 12 b. m. ambasador Związku Radzieckiego p. Lubimow, działając z polecenia Ludowego Komisarza Spraw Zagr. ZSRR Molotowa oraz ambasadora Wielkiej Brytanii Kerra i Stanów Zjednoczonych Harrisa, przybył do Warszawy.

Anglicy zajęli

francuską radiostację w Palmirze
PARYŻ. — Prasa francuska donosi, że gazety syryjskie i libańskie, kontrolowane przez Anglików, prowadzą w dalszym ciągu gwałtowną kampanię antyfrancuską. Oddziały brytyjskie bez poprzedniego porozumienia się z władzami francuskimi zajęły francuską rozgłośnię radiową w Palmirze. Komunikat, wydany przez francuskie ministerstwo informacji stwierdza, że akcja antyfrancuska przenosi się z Syrii i Libanu na inne kraje arabskie.

SANKCJE LIGI ARABSKIEJ WOBEC FRANCJI

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi z Kairu, że Liga Panarabska postanowiła zastosować wobec Francji następujące sankcje:

- 1) zerwanie stosunków dyplomatycznych,
 - 2) wstrzymanie anderyj francuskich na Bliskim Wschodzie,
 - 3) zniesienie nauczania języka francuskiego,
 - 4) konfiskata mienia francuskiego.
- Sankcje te będą zastosowane, jeżeli Francja nie zgodzi się na udzielenie Syrii i Libanowi pełnej niepodległości.

SYRIA PROSI O WSPÓLNĄ KONFERENCJĘ

LONDYN (BBC). — Rząd syryjski zwrócił się do rządów Wielkiej Brytanii i USA z prośbą zwołania wspólnej konferencji w sprawie Lewantu, w której uczestniczyłaby lub nie także Francja.

ZAPROSZENIE GEN. DE GAULLE DO AMERYKI

WASZYNGTON. — Według doniesienia tamt. radia rząd Stanów Zjednoczonych zaprosił gen. de Gaulle'a na konferencję do Ameryki. W czasie konferencji omawiana będzie sprawa spotkania przedstawicieli 5-ciu mocarstw.

KORESPONDENT ANGIELSKI O SYTUACJI W TRIEŚCIE

LONDYN (Polpress). — Specjalny korespondent agencji Reutersa donosi z Triestu, że oddanie władzy wojskowej w Triescie, które nastąpiło zgodnie z porozumieniem, zawartym między Anglią, Stanami Zjednoczonymi i Jugosławią, dokonane zostało w przyjaznej atmosferze. Zarówno wojska amerykańskie, jak wojska marsz. Tito, zachowywały się wzorowo. Również w rejonach, przejętych przez Anglików, nie došlo do żadnych incydentów. Oczywiście, że nastroje ludności są tu progłoszowińskie i można widzieć wyraz smutku na twarzach mieszkańców, kiedy wojska marszałka Tito opuszczają z pieśnią na ustach miasto. Jugosłowiański komisarz miasta Gorycy oświadczył Amerykanom: „Uwolniliśmy kraj ten od faszyzmu, opuszczamy go teraz, lecz nie na zawsze”.

PRZEKAZANIE WŁADZY W TRIEŚCIE

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że przekazanie władzy w Triescie odbywa się w atmosferze serdeczności i przyjaźni.

GAULEITER SAKSONII SCHWYTYNY

LONDYN (BBC). — Według doniesienia radia moskiewskiego, schwytany został Martin Mutschmann, gauleiter Saksonii.

PODZIĘKOWANIE RZĄDU R. P. DLA UNRRA

LONDYN (BBC). — Herbert Leeman, przewodniczący UNRRA, zakomunikował prasie, że otrzymał podziękowanie od premiera rządu polskiego Osulskiego-Morawskiego za dotychczas nadane Polsce towary. Jednocześnie Leeman oświadczył, że do końca czerwca b. r. UNRRA prześle Polsce 100.000 ton towarów.

Konferencja w sprawie odbudowy kraju

WARSAWA, (Polpress). — W Warszawie odradował ogólnopolski zjazd kierowników wojewódzkich oddziałów budowlanych w sali konferencyjnej Prezydium Rady Ministrów.

Otwierając obrady Minister Odbudowy prof. Michał Kaczorowski wygłosił przemówienie, w którym m. in. oświadczył: „zniszczenia w Polsce, spowodowane najazdem niemieckim, nie dadzą się wytlumaczyć samymi tylko działaniami wojennymi. W celu wstrzymania pochodu zwoleńczej Armii Czerwonej wysadzono w powietrze Pałac Osolińskich, spalono bibliotekę publiczną, bibliotekę Krasieckich i tysiące innych budynków publicznych.

Okupant realizował zapowiedź Sauckla, zręczną w czasie pobytu w Franku, że „jeżeli kiedykolwiek Niemcy będą musieli opuścić ten kraj, to nie pozostanie w nim kamień na kamieniu”. To była próba realizacji zapowiedzi Hitlera, że Polska nigdy nie odzyska.

Odbudowa naszego kraju musi być dokonana szybko. Jest to problem trudny. Czekamy ogromny wysiłek, dla podolania tak temu poszukujemy właściwych form organizacyjnych, tym bardziej, że odbudowa kraju łączy się ściśle z przebudową, z dostosowaniem całego naszego budownictwa do nowych form dzisiejszej Polski. Szczególny nacisk w naszej pracy musimy położyć na rozwój wytwórczości materiałów budowlanych oraz na szkolenie kadr robotników i techników budowlanych z czym wiąże się walka o podniesienie wydajności pracy. Musimy konsekwentnie wprowadzić system plac premiowych. Musimy racjonalizować i zmechanizować budownictwo. Do działania w odbudowie muszą być wciągnięte wszystkie siły społeczne i gospodarcze. Nie wolno nam pominać tej wielkiej siły dynamicznej, jaka tkwi w niejątkowej prywatnej. Nie widzimy sprzeczności między interesem publicznym a interesem właściciela nieruchomości miejskiej i nie zamierzamy ograniczać jego praw.

Następnie przedstawiciele województw składali sprawozdania ze swich okręgów.

Inż. Breza (woj. kielecki) zobrazował ogromne rozmiary zniszczenia w woj. kieleckim. Odbudować trzeba 8542 budynki mieszkalne miejskie, 41500 gospodarstw wiejskich, 291 szkół, budynki fabryczne i inne. Wielką trudnością są braki w transporcie.

Dr. Watorok - Watorski podkreślił, że odbudowę Gdańska należy poświęcić specjalny względy. Podobnie ma się rzecz z Gdynią i Sopotami. Za zasadę przyjęto konieczność opracowania planu długoterminowego i planu na najbliższą przyszłość. Najważniejszym zadaniem będzie zabezpieczenie olbrzymiego majątku, znajdującego się na Wybrzeżu.

Ze sprawozdania przedstawił woj. Poznański wyznika, że największym zniszczeniem uległy tam budynki państwowe. Brak robotników i materiałów budowlanych hamuje odbudowę.

W woj. Łódzkiej poza zniszczeniami powstałymi bezpośrednio wskutek działań wojennych są jeszcze i zniszczenia wskutek akcji pacyfikacyjnej niemieckiej. Miasta są stosunkowo mniej zniszczone, natomiast wódz pociąga ogromne straty.

Również na terenie woj. Białostockiego odczuwa się brak sił fachowych, materiałów budowlanych i brak transportów.

W woj. Rzeszowskim trudno jeszcze ustalić rozmiar szkód wojennych. Ludność wydalona w czasie działań wojennych nie powróciła jeszcze całkowicie.

Dyr. Departamentu Odbudowy inż. Tyeza wygłosił referat na temat „Wytzycenie odbudowy kraju”. Dyr. Tyeza m. in. oświadczył, że za zasadę przyjmujemy i pierwsze miejsce w kolejności winny otrzymać budowle, których istnienie ma decydujący wpływ na zwiększenie produkcji rolnej i przemysłowej. Cały plan odbudowy jest skonstruowany ostrożnie i przewiduje odbudowę w takiej kolejności, by zapośkobił rzeczywiste potrzeby i nie wpływał destrukcyjnie na budżet państwowy.

W ogólnym planie odbudowy wyodrębniła się 3 części:

- 1) 4-letni plan odbudowy dla wsi, który przewiduje odbudowę 250.000 gospodarstw oraz odbudowanie na terenach zachodnich i na gospodarstwach powalonych w związku z reformą rolną dalszych 250.000 gospodarstw.
 - 2) 10-letni plan odbudowy Warszawy.
 - 3) 15-letni plan usunięcia zniszczeń w nie ruchomościach na terenie całego Państwa.
- Na pokrycie kosztów, przewidzianych w związku z przeprowadzeniem tych planów zmierzają się przewidzieć:
- Dla Warszawy — 6.500.000 złotych.
 - Dla miast i miasteczek — 3.600.000 złotych.
 - Dla wsi — 1.500.000 złotych.
- Prof. Piasecki wygłosił referat pod tytułem „Odbudowa wsi”. Omawiając problem, związany z odbudową wsi, referent podkreślił, że zagadnienie odbudowy polega na całkowitym przekształceniu naszych osiedli wiejskich na modłę europejską. Jest to realizacja programu społecznego, kulturalnego, gospodarczego. Cała ciężka praca projektodawcza spoczywa na województwach i na biurach regionalnych. Cały ciężar akcji wykonawczej spoczywa na g

wiatowych komitetach i komisjach budowlanych. Chęć nie powinien dostać gotówki do ręki, lecz kredyty w postaci materiałów budowlanych.

Następny referat „O planowaniu osiedli wiejskich” wygłosił inż. Tworowski. Referent podkreślił, że ostatnio wskutek wzrostu spółdzielczości i oświaty powstała nowa forma osadnictwa wiejskiego. Jeżeli chodzi o budynki mieszkalne, zasada powinna być — 3 izby i 4-ka na górze, przy czym plan tych budynków powinien być ustalony dla całości kraju w celu uniknięcia chaosu, który pod tym względem dotychczas panował. Jeżeli chodzi o pracę w dziedzinie odbudowy i planowania osiedli wiejskich, to została postawiona zasada decentralizacji. Centrala będzie stała w kontakcie z biurami regionalnymi. Musi nastąpić zmiana dotychczas rozproszony sposób zabudowania wsi na zabudowę zwartą. Jest to konieczne ze względów gospodarczych, chociażby dla przeprowadzenia energii elektrycznej. Rząd w budownictwie wiejskim musi uwzględnić domy społeczne, szkoły, kąpieliska, składy narzędzi rolniczych, wieże wiejskie i t. d.

Następnie wice-prezydent miasta ob. Piotrowski wygłosił referat na temat odbudowy Warszawy.

Ogólny stan zniszczenia, jeżeli chodzi o budynki na lewym brzegu wynosi z górą 70 proc. Przeprowadzona została szczegółowa inwentaryzacja poszczególnych dzielnic, która wykazała, że około 10 proc. na-

daje się do remontu, reszta do rozbiórki. Fakt uznania Warszawy za stolicę powodują to, że oprócz planowania długofalowego, musimy przystąpić do realizacji bezpośrednich zadań, które przed nami stoja, w związku z przeniesieniem władz państwowych, całego szeregu instytucji wraz z odpowiednią ilością mieszkańców, który stanowiąci obciążenie na lewy brzeg Wisły. W związku z tym na lewym brzegu będziemy mieli około 200.000 ludności. Te warunki narzucają nam pewną kolejność prac. W pierwszym rzędzie instytucji użyteczności publicznej, które są niezbędne dla normalnego funkcjonowania miasta. To są urządzenia, dotyczące przede wszystkim energii elektrycznej, a następnie stare angielskie filtry wodociągowe, następnie stare angielskie filtry wodociągowe, następnie stare angielskie filtry wodociągowe. Następnie gaz. Przygotowana jest komunikacja w mieście w formie tramwaju i trolejbusu. Nasuwa się konieczność połączenia obu stron Wisły — projektuje się odbudowę Mostu Poniatowskiego oraz linii komunikacyjnej Północ-Południe.

Na zakończenie pierwszego dnia obrad Minister Odbudowy ob. Kaczorowski oświadczył, że przy odbudowie Warszawy musi pomóc cały kraj i zakomunikował, że samczestnie górnicy, hutnicy, pracownicy Zakładów Chorzowskich przywieźli większą ilość materiałów budowlanych, robotnicy przemysłu metalowego Katowice ofiarowali narzędzia dla odbudowy War-

szawy, a z Częstochowy wysłano 5 baraków dla pracujących przy odbudowie Warszawy. Inne okręgi powinny pójść za tym przykładem.

W dalszym ciągu obrad ob. inż. Redolf wygłosił referat pod tytułem: „Zadania techniczno-sanitarne”. Referent m. in. położył nacisk na współdziałanie służby techniczno-budowlanej ze służbą zdrowia, aby zabezpieczyć warunki higieniczne osiedli. Program inwestycyjny w dziedzinie zakładów i urządzeń użyteczności publicznej powinien w pierwszym okresie odbudowy uwzględnić przede wszystkim budowę wodociągów, szpitali, domów matki i dziecka i kąpieliska publicznego. Kąpieliska wobec poważnego braku łaźniek domowych i kapitałowego zniszczenia miast są niezbędne.

Minister Odbudowy ob. Kaczorowski oświadczył m. in.: „Piekna jest ziemia śląska. Dwukrotnie walczyłem na Śląsku. Stałem nad Odrą i marzyłem o tym, żeby Odra mogła być polską rzeką. Dział możliwości nie stoi przed nami i tej możliwości nie wolno nam przegrać. Dlatego wyzwał wszystkich do pomocy w opianowaniu ziemi zachodniego Śląska i Pomorza Zachodniego. Musimy dać tam ludzi, techników i ułatwić przesyłanie mas na zachód. Te ziemie muszą być polskie.

Ob. inż. Liefeld wygłosił referat „O zagadnieniu zaopatrywania miast i wsi w urządzenia wodociągowe-kanalizacyjne”. Decydujący wpływ na akcję odbudowy w urządzeniach wodociągowo-kanalizacyjnych będzie miało przede wszystkim dostarczenie długoterminowych i niskoprocentowych kredytów inwestycyjnych.

Drugi dzień obrad zaszczepił swoją obecnością Premier Rządu Tymczasowego ob. Edw. Osulka-Morawski, który w swoim przemówieniu m. in. zaznaczył, że wielkie zniszczenie kraju wymaga wielkiej akcji odbudowy. Nie sposób odbudować kraj ze środków budżetu państwowego. Niezbędna więc jest współdziałanie inicjatyw prywatnej. Nie można też odbudować kraju przy pomocy maszyn drukarskiej i bojowego zaopatrzenia kredytami pieniężnymi. Natomiast można i należy przyjąć budownictwo z pomocą materiałową, udzielając w tej formie kredytów. Wobec braku drewna należy rozwinąć produkcję materiałów budowlanych nie drzewnych. Wreszcie pomoc należy budownictwu wiejskiemu, opracowując plany tanich domów wiejskich.

Oswiadczenie radcy Prez. Trumana w sprawie odszkodowań

LONDYN, (Polpress). — Jak donosi agencja Reutersa w Moskwie rozpoczęła się praca podobnie w przyszłym tygodniu konferencja przedstawicieli Anglii, Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego w sprawie odszkodowań.

Osobisty doradca Prez. Trumana w sprawie odszkodowań Edwin Pauley, bawiąc w Paryżu w drodze do Moskwy, oświadczył 9 czerwca, że konferencja ta podkreśla zasady polityki odszkodowań. Pauley wyraził się, że osobiście jest za realizacyjnym i mionym stanowiskiem w sprawie odszkodowań, których ściąganie powinno się odbywać w trybie eurywim i w szybkich terminach, aby pozbawić Niemcy ich potencjału wojennego. „Moim zdaniem — powiedział — najlepszy sposób zabezpieczenia wypłaty odszkodowań polega na tym, aby je otrzymać, dopóki nasze wojska znajdują się w Niemczech. W sprawie odszkodowań nie powtórzymy błędów, popełnionych w wojnie poprzedniej. Wówczas domagaliśmy się wypłaty odszkodowań w dolarach popieraliśmy przebudowę przemysłu niemieckiego po to, by mu pomóc spłacić odszkodowania i w ostatecznym wyniku doszło do tego, że dostarczyliśmy mu olbrzymich ilości surowców. Tym razem spodziewamy się, że odbierzemy Niemcom wszystkie ważne części niemieckiego mechanizmu wojennego. To, czego nie będzie można wywieźć, prawdopodobnie zniszczymy.”

Według słów Pauley'a Niemcy poniosą koszty utrzymania 7 milionów cywilów państw sprzymierzeńczych, przebywających w Niemczech, t. j. olbrzymiej ilości byłych jeńców wojennych oraz osób sprowadzonych do Niemiec przymocem. Dalej Pauley oświadczył, że niektóre gałęzie przemysłu

niemieckiego, jak naprz. przemysł budowy maszyn zostanie uruchomiony w ciągu 1 do 8 miesięcy. Jednakże zagadnienie transportu jest nadzwyczaj trudne do rozwiązania. Spłata odszkodowań Stanom Zjednoczonym stanowi stosunkowo skomplikowany problem, gdyż Ameryka już jest do brzo wyposażona w obrabiarki i narzędzia i nie potrzebuje niemieckich sił roboczych. Prawdopodobnie będzie ona musiała zadowolić się pewnymi osiągnięciami nauki niemieckiej i surowcami. Przy ściąganiu odszkodowań będzie się przeprowadzać pewną wymianę towarów między sojusznikami. Na pytanie, czy uważa, że w sprawie odszkodowań należy w stosunku do Niemiec prowadzić politykę twardą i surową, Pauley odrzekł: „Tak jest. Tylko taką politykę należy stosować.”

NA KONFERENCJI W SAN FRANCISCO

SAN FRANCISCO (Polpress). — Podana do wiadomości, że uchwalony został projekt regulaminu Rady Gospodarczej przy przelaziej Organizacji Międzynarodowej.

BUDŻET WOJENNY STANÓW ZJEDNOCZONYCH

NOWY JORK (Polpress). — Prezydent Truman zwrócił się do Kongresu z wnioskiem o uchwalenie kredytów w wysokości 19.019.700.000 dolarów na okres od 1 lipca 1945 r. do 1 lipca 1946 r. na wydatki, związane z dalszym prowadzeniem wojny z Japonią. Suma ta jest o 25% mniejsza od wydatków Stanów Zjednoczonych w okresie od 1 lipca 1944 r. do 30 czerwca 1945 r.

Zakończenie obrad Ligi Arabskiej

LONDYN (Polpress). — Agencja Reutersa donosi z Kairu, że Rada Ligi Arabskiej, która zebrała się w dniu 4 b. m. dla powzięcia uchwały w sprawie Syrii i Libanu, zakończyła swoje obrady. Komunikat, wydany w tej sprawie stwierdza, że Rada przedyskutowała środki, które mają być powzięte przez państwa arabskie wspólnie lub też indywidualnie, by zapobiec agresji francuskiej i zachować niepodległość i suwerenność Syrii i Libanu.

W wyniku strzelaniny dwaj Francuzi zostali zabici, a 9-ciu odniosło rany. Po stronie syryjskiej jest około 80-tu zabitych.

PRZEMÓWIENIE EDWARDA HERRIOTA

PARYŻ (Polpress). — W swoim pierwszym publicznym przemówieniu po powrocie z niewoli niemieckiej był premier Edward Herriot oświadczył m. in., że był za wszczęciem wojny z Niemcami i że był współpryncy francusko-angielsko-radzieckiej. „Gdyby doszło do podpisania takiego układu w roku 1939, nie wybuchłaby prawdopodobnie wojna. Byłem w Związku Radzieckim w r. 1923 i w r. 1934 i zdawałem sobie sprawę z całej potęgi tego młodego kraju oraz pomocy, która mogłaby nam okazać. Gdybyśmy byli zbudowali wtedy francusko-angielsko-radziecki wał przeciwko agresji niemieckiej, Hitler na pewno nie byłby się rzucił. Mając Niemców za sąsiadów, potrzebowaliśmy szerszej pomocy i pomocy ze strony Związku Radzieckiego.”

PRZYBYCIE DELEGATÓW SCOTTLAND YARDU DO LIZBONY

PARYŻ. — W dniu dzisiejszym przybyli do Lizbony przedstawiciele angielskiego Scotland Yardu, celem zabezpieczenia majątku niemieckiego na terenie Portugalii.

Dymisja rządu norweskiego

SZTOKHOLM (Polpress). — Z Oslo donoszą, że rząd premiera Nygaardsvolda, który od 10-ciu lat sprawował rząd — przez 5 lat w kraju i przez 5 lat na emigracji, podaje się do dymisji. Król powołał następującym ministrom dalsze wykonawcze funkcje rządowych do chwili utworzenia nowego rządu. W skład nowego gabinetu wejdą przedstawiciele norweskiego ruchu oporu, przy czym przewodzącego tego ruchu, Paul Borg, zostanie prawdopodobnie premierem. W tych dniach zbierze się parlament, który rozpatrzy wszystkie dekry, wydane przez rząd norweski na emigracji, celem ich ewentualnego zatwierdzenia.

PROWINCJONALNY KOMITET ZARZĄDU KARYNTII

LONDYN (BBC). — Na terenie Karyntii utworzony został samodzielny zarząd tej prowincji, w skład którego weszli czterej przedstawiciele socjalistów, dwaj przedstawiciele chrześcijańskich socjalistów i dwaj komuniści. Na marginesie tych wyborów generał Alexander złożył oświadczenie, że narodowi austriaccy dana będzie wszelka możliwość stworzenia niepodległego, samodzielnego i demokratycznego państwa austriackiego.

STRATY WŁOSKIE

RZYM (Polpress). — Urzędowo ogłoszono, że wojska włoskie straciły podczas walki z Niemcami od sierpnia 1943 r. do końca wojny — 17.500 zabitych, 85.000 rannych i 17.000 zaginionych.

PRZEMÓWIENIE PREMIERA SUNGA

PARYŻ. — W dniu wczorajszym premier rządu chińskiego Sung wygłosił przemówienie na temat ostatnich wydarzeń wojennych, w którym oświadczył, że wojny przeciw Japonii nie da się wygrać samymi tylko siłami Japonii. W dalszym ciągu swego przemówienia oświadczył Sung m. in., że stosunek Chin do Francji opiera się na zdecydowanym uzurpcji przysiężni.

CZĘŚCOWA DEMOBILIZACJA W LOTNICTWIE BRITYJSKIM

LONDYN (Polpress). — Około 350.000 żołnierzy, należących do brytyjskich lotniczych sił zbrojnych i pomocniczych, zostaną w najbliższym czasie zdemobilizowanych. W chwili obecnej w szeregach lotnictwa angielskiego znajduje się około miliona żołnierzy i kmet. Część z nich zostanie w lotniczej służbie pomocniczej zastępcie po przeszkoleniu wysłano do walki z Japonią.

STARCIA W SYRII
PARYŻ (Polpress). — Prasa donosi, że w Syrii doszło ponownie do starć z Fran-

KRONIKA

Wyrazy uznania

Założa Państwowych Zakładów Mechanicznych „Metal” oraz założa P.P.T. wyraża swoje uznanie Ob. dr. Włodarskiemu, Prezydentowi Miasta Częstochowy, że za jego inicjatywę w sprawie zniesienia ograniczeń w zużyciu prądu elektrycznego przez Elektrownie Miejską w dniu 12.6.45. zniesiono ograniczenie prądu, co wpłynęło w poważnym miarę na polepszenie warunków życiowych najszerzszym mas pracowniczym.

Nadzwyczajne Walne Zebranie O. M. T. U. R.

Komitet Miejski O. M. T. U. R. w Częstochowie, zwołuje w dniu 15 czerwca b. r. o godz. 17.20 w lokalu własnym walne nadzwyczajne zebranie organizacyjne wszystkich członków i członków O. M. T. U. R. Sprawy bardzo ważne. Obecność obowiązkowa.

Powstanie Zyd. Komisji Historycznej

Obecnie w naszym mieście przebywa Delegat Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej literat M. Bakalczuk, który zakłada w Częstochowie Oddział Centr. Żyd. Komisji Histor. oraz zbiera materiały odnoszące się do zbrodni niemieckich. Delegat uprasza wszystkich, którzy by posiadali zdjęcia, dokumenty, pamiętniki i jakiegokolwiek inne dowody bestialstwa niemieckich, aby składowali je w Oddz. Centr. Żyd. Komisji Histor. przy Komitecie Żydowskim (I Aleja Nr. 7).

Wezwanie P.C.K.

P. Cz. Krzyż w Częstochowie wyzwa wszystkie Siostry Pogotowia Sanitarnego i kandydatki, które się zgłosiły na nowoorganizację się kurs Siostr Pogotowia Sanitarnego, by zgłosiły się w biurze Oddziału w dniu 15 czerwca b. r. o godzinie 17.

Do burmistrzów, wójtów i kierowników świetlic w powiecie częstochowskim

Sekcja Propagandowa Ligi Morskiej uprasza burmistrzów, wójtów i kierowników świetlic powiatu częstochowskiego o porozumienie się z Radami Narodowymi, komórkami politycznymi, Związkami Zawodowymi, miejscowym duchowieństwem i nauczycielstwem oraz kierownikami Straży Pożarnych w celu zorganizowania Komitetów Obchodu Świeta Morza w dniu 20 czerwca b. r.

Noce dyżuru aptek

Od dnia 11 czerwca do dnia 17 czerwca dyżurują apteki:
J. Otrębskiego — Wieluńska 18.
J. Zagórskiego — Aleja Wolność 68.

Życia kulturalnego

Wystawa fotografii

„Warszawa wczoraj i dziś”

Dzisiaj i dni następnych w lokalu Rady Zw. Zawodowców odbywa się wystawa fotograficzna „Warszawa wczoraj i dziś”. Miejski Urząd Informacji i Propagandy stwierdza iż harcerze Z. H. P. z terenu miasta Częstochowy upowiadają się za sprzedaż билетов na wystawę „Warszawa wczoraj i dziś”.

Uwaga! właściciele obrazów morskich!
Liga Morska uprasza wszystkie osoby, posiadające obrazy marynistyczne, aby zechcia-

ły je łaskawie wypożyczyć Lidze Morskiej na organizowaną „Wystawę marynistyczną”. Wystawa ta ma za cel ukazać społeczeństwu spektakl morski i tą drogą ma wzbudzić zainteresowanie szerokich warstw morzem, które jest tym dla narodu, czym są pluća dla człowieka.

Wiadomości o obrazach proszę się zgłaszać w Redakcji „Głosu Narodu”.

Ulgiwe bilety na niedzielny poranek symfoniczny

Wydział Oświaty i Kultury w porozumieniu z sekcją widowiskową Zw. Zaw. Muzyków chce udostępnić szerszej publiczności miłą rozrywkę kulturalną postanowił od dnia 17. VI b. r. wydawać na każdy koncert symfoniczny pewien kontyngent biletów ulgowych w cenach 30, 20, 15, 10 zł. Bilety ulgiwe nabycywać można w sekretariacie Wydziału Oświaty i Kultury, ul. Dąbrowskiego 7, i piętro.

Zaznacza się, że bilet 30-złotowy uprawnia

do zajęcia pierwszych miejsc, następne zaś miejsca oblicza się z 50% zniżką.

W programie koncertu znajduje się piękna symfonia Haydna (tzw. Orfordka) utwory polskie Edw. Makoszy i Tadusza Sygietyńskiego oraz Rossiniego uwertura „Semiramis”. Zofia Łosakiewicz śpiewać będzie Arię z Zaczarowanego Fletu Mozarta oraz Mozarta-Wariacje.

W części drugiej Delibes’a — Lakme Del’ Aquoi — Jaskółki oraz Marchesi — Fioletta. Znakomita ta śpiewaczka przybyła już do Częstochowy i będzie to jej jedyny występ, gdyż czekała ją koncerty w Warszawie i Lublinie.

Leon Wyrwicz w Częstochowie

W sobotę 16-go b. m. o godz. 17-ej i w niedzielę 17 b. m. o godz. 11.30 w sali kameralnej Teatru Miejskiego gościnnie wystąpi znany i ogólnie lubiany artysta, król humoru Leon Wyrwicz.

Premiera w Teatrze Miejskim

Sala duża
Dzisiaj, o godz. 18-ej długo oczekiwana premiera świetnej sztuki jednego z najlepszych pisarzy scenicznycy Wł. Bus-Fekete „Pieniądz, to

nie wszystko” w opracowaniu reżyserskim Tadeusza Krotke.

Obsada sztuki stanowią: Łukowska Janina, Łopuszańska Stanisława, Wilńska Nina, Orszaska Blanka, Salaburka Krystyna, Tańska Helena, Gerardi Eufemia, Gliński Edward, Krotke Tadeusz, Ławski Eugeniusz, Mieczysław Mieczysław, Orliński Bolesław, Sarnowski Ferdynand, Salaburka Zdzisław, Stanisławska Stanisława.

Dedokracie art. mal. Wł. Wagnera. Zarówno nazwisko autora, jak obsada sztuki zapewniają jej powodzenie. Zainteresowanie sztuka b. duże.

Początek o godz. 18-ej.

Sala kameralna
Dzisiaj, o godz. 19-ej powtórzenie doskonałej komedii Cwołdzńskiego „Freuda teoria snów”.

Repertuar kin

Kino „Wolność” i „Polonia” — „Zdobycy Marokko” i „Tygodnik „Bukareszt”.

Początek seansów: 14.30, 16.30, 18.30, w niedzielę i święta od 12.30.

Kino „Bałtyk” — „Przygoda pod Paryżem” i Polska Kronika Filmowa Nr. 9-102.

Początek seansów: 15, 17, 19, w niedzielę i święta od godz. 13.

Kronika sportowa

Łódzki Klub Sportowy przyjeżdża do Skry

(sg) Na niedzielę, dnia 17 b. m. przyjeżdża do Częstochowy b. drużyna ligowa Ł.K.S. z Łodzi i rozegra mecz ze Skrą na Stadionie Miejskim, ul. Pałaskiego 2, o godz. 16.45. W drużynie Ł.K.S.-u wystąpi kilka graczy przedwojennych.

Zawody poprzeczne będą meczem Skry II z Żydowskim Klubem Sportowym o godzinie 15.45.

Jak dowiadujemy się, Skra przetarguje również o przyjazd do Częstochowy Groszowi. Warty poznajskiej oraz najnowszej rewelacji piłkarskiej, Polonii z Bytomia.

Zawody mistrzowskie

(sg) W ramach rozgrywek mistrzowskich OZPN odbędą się w nadchodzącą sobotę i niedzielę następujące spotkania: C.K.S. — Częstochówka, Stradom — Raków, WKS. — Bursa, Victoria — Legion, Kołosewo — Biekitni.

Sportowanie

(sg) Mistrzowskie Legion — Victoria odbędą się na boisku Wojska Polskiego nie o godz. 17-ej, jak podano pierwotnie na listkach, lecz o godz. 18.30 w niedzielę.

teli. Jeśli chodzi np. o pracujących należy zaznaczyć, że w zestawieniu ze stosunkami przedwojennymi skala podatku została obniżona. Przed wojną mposażenia podlegające opodatkowaniu od dochodu zaczęły się od kwoty 1500.— obecnie od 2000.— Stopy podatku przy sumach od 2000.— do 3100.— wynosiła 4 — 42, wynosi 2 — 22. Przy sumie 21 26000 przed wojną 17.2, obecnie 10.5.

Zasady demokratyczne na jakich oparta została obecna państwowość nie negują swobody życia i działania obywatela. Utrzymana została własność prywatna, przywrócony wolny handel, trzymany w rękach prac okupanta.

Ale obywatele powinni poczować się do świadczących na rzecz Państwa, zarówno co do wyपालności, jak i co do zachowywania terminów wpłat. Nieprzestrzeganie terminu podlega za sobą pobieranie 5% za zwłokę, wyznaczona jest grzywna, ewentualnie przysmusowe. W razie stwierdzenia zlekcewlenia ze strony płatnika nastąpić może utrata przezeń majątku.

W Państwie demokratycznym przedsiębiorcy i in., którzy będą uchylać się od płacenia świadczeń, godząc oporem w interes wspólnoty, teli, nie będą mogli istnieć. Takie są wymagania sprawiedliwości społecznej!

Wojewoda Kielecki mjr. Wiślicz - Iwańczyk w Częstochowie

W dniu 14.6 bawił w Częstochowie Wojewoda Kielecki mjr. Wiślicz-Iwańczyk w rzecz-dzie na Dolny Śląsk. Wojewoda udaje się w towarzysztwie z-cy szefa Bezpieczeństwa mjr. Sobczyńskiego, przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego i delegatów stronnictw, organizację społecznych oraz osoby w podróży inspekcji na Śląsk, celem obełstego zbadania sytuacji na miejscu w związku z akcją przesie-

dziedzą na Zachód i zbliżającymi się zmianami. Podróż obecna projektowana od kilku dni przyniesie niewątpliwie wyjaśnienie całego szeregu zagadnień interesujących dziś żywo społeczeństwo i przysporzy obywatelom z bezpośredniego zetknięcia się wyników pracy, które ułatwią dalszy przebieg całej sprawy.

Podatek na dorobkiewiczów wojennych i inne podatki

Wszyscy właściciele przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, rzemieślniczych, zaliczenia tzw. przemysłowe, wolne zawody — obowiązują się wpłacać miesięczne zaliczki na podatki: obrotowy i dochodowy do dnia 25 każdego miesiąca od obrotu wzgl. dochodu osiągniętego w miesiącu ubiegłym:

Płatnicy winni obliczać obrót i dochód za każdy miesiąc bez wezwania Urzędu Skarbowego. Zmiana powyższa wynika z zasady bieżącego placenia podatków, ponadto ma na celu dopuszczenie płatnika do współpracy przy ustalaniu jego należności podatkowych. Współpraca, rzecz zrozumiała leży w interesie płatnika, umożliwiając mu wszechstronne przedstawienie i załatwienie sprawy, czego dać nie może wymiar zaczątkowy, do którego Urząd Skarbowy, w braku kontaktu z płatnikiem jest zmuszony.

Urzędowi Skarbowemu przysługuje prawo podwyższania kwot miesięcznych zaliczek, o ile wpłacona kwota nie odpowiada faktycznie osiągniętyemu obrotowi lub dochodom.

Do podatków wymienionych dolicza się dodatek wojenny, a mianowicie: do podatku obrotowego — 100% do podatku dochodowego — 50%. Dodatek wojenny nie jest podatkiem samodzielnym, lecz stanowi część składową świadczeń podatkowych.

W podatku dochodowym podwyższa się stopę podatkową: w 1-szym wypadku: o 20% dla niezonatych lub niezameznych, nie mających na utrzymaniu żadnego członka rodziny a osiągniętych dochód 3.600.— w stosunku rocznym, w 2-gim wypadku: o 10% dla zonatych lub zameznych od lat przeszło dwóch, lecz nie mających na utrzymaniu dzieci, ani też innych członków rodziny, oraz dla niezonatych i nie-

zameznych, mających na utrzymaniu nie więcej niż 1-go członka rodziny, o ile dochód osiągnie ponad 4.800.— w stosunku rocznym.

Zniżka w podatku dochodowym następuje, jeżeli na utrzymaniu głowy rodziny, której dochód nie przekracza 4.700.— w stosunku rocznym, znajduje się więcej niż dwóch członków rodziny — wówczas przypadała stopa podatkowa obniża się o 3 stopnie na każdego następnego członka rodziny.

Požadane jest, aby płatnicy zgłaszali się do Urzędu Skarbowego nie w ostatnich dniach przed upływem terminu płatności. Nie tylko bowiem kasa Urzędu narażona jest na trudności techniczne przy natłoku, ale ponad to urzędniczy nie są w stanie załatwić wyczerpująco poszczególnych spraw i z tym, z uwagi na własną korzyść płatnicy czynią się liczy. Urzędy Skarbowe przystępują obecnie do ściągania zaległych świadczeń za rok operacyjny 1943 (Patrz obwieszczenie urzędowe).

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 13 z dnia 15 b. m. ogłoszony został dekret z dnia 13.VI 1945 o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia się wojennego. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka wartości majątku wynikała dla płatnika w okresie od dnia 31.VIII 1939 do dnia 30.VI 1945. Podatek ten pobiera się od sumy ponad 10.000.—

Stopy podatkowa wynosi:
ponad 100.000 do 250.000 — 15% podstawy
" 250.000 " 500.000 — 20% " "
" 500.000 " 1.000.000 — 35% " "
" 1.000.000 " 2.000.000 — 50 " "
" 2.000.000 " — 75% " "

Przy ustalaniu norm podatkowych czynnik ustawodawczy dąży do pogodzenia potrzeb Państwa z możliwościami płatniczymi oby-

Tadeusz Serwacki.

Cele i zadania świetlic

Referat z zebrania kierowników świetlic, odbytego w dn. 9. VI b. r.

W instrukcji dla kierowników świetlic powiedziana jest, że świetlica w dobie obecnej jest ośrodkiem kształcenia i wychowania demokratycznego zarówno dorosłych, jak młodzieży. Cel, dla jakiego powołuje się do życia świetlice w każdym ośrodku zbiorowym, jest zatem zupełnie jasno określony, to też nie dziwnego, że pracy w tym kierunku poświęca się tyle zachodu, że wciąga się do niej jak najwięcej ludzi dobrej woli, aby ich pracą ulepszyć szarego człowieka, uwolnić go od „przesądów światła o śmiaczech”, zrzucić z niego skrupułe świątynnych niewolniczych pojęć, wskazać mu nowe, lepsze życie, do którego przez wieki zamykały mu droge warunki, w jakich zmuśniony był wegetować.

Dzisiaj mamy już poza sobą wojnę z jej okropnymi przejawami, mamy poza sobą okres teutońskiej niewoli z jej tyranią szlachannego na wszystkie hitlerysty, jesteśmy narażeni na wszystkie gospodarstwa na naszej niwie rodzinnej, która wola do nas gromić głosem, by obrócić wszelkie uroki, wszelkie niezręczności, by nie dać ani odrobiny tej naszej wily leżeć ciałem. Praca goni pracę, bo którejkolwiek dziedzinie życia się dotknijemy, w którejkolwiek stronie tego życia zwrócimy oczy — wszędzie widzimy, jak wielkie zadania są przed

nami, jak wielka odpowiedzialność na nas ciąży, by tej pracy podołać, by ją należyście wykonać, by móc w spokoju pożywać owoce naszej pracy. Jak Polska długa i szeroka, wszędzie widać ślady spustoszonej wojennych. Ale spustoszenia, jakie poczyniła wojna obecna, to nie tylko zburzone domy, popalone biblioteki i muzea, rozkradzione dobra majątkowe, lasy krzyżów emen-tarnych, setki tysięcy kalek, dów i sierot. Obecna wojna, jak żadna inna dotąd, rzuciła naszą młodzież — te przyszłość narodu — w odmęt najgorzejch wpływów. Ta młodzież, pozbawiona szkół, pozbawiona dobrej książki, pozbawiona żywego słowa, które w jej sercu rzucał siewca społeczny, jakim był nauczyciel, zmuszona do zarobkowania, samogłowania, krecaenia się i wy-migiwania. szła drogami bardzo śliskimi, schodziła często na manowce, traćta ducha tak pod względem moralnym, jak i narodowym. Musimy sobie powiedzieć o-twarcie, że młodzież nasza nie stoi obecnie na właściwym poziomie, że trzeba ją kształcić, trzeba urabiać, by mogła w przyszłości stać się podwaliną naszego bytowania społecznego i politycznego.

Gdy wspomnieliśmy braki, które widzimy wśród naszej młodzieży, to warto z-zastanowić się nad tym, czy jednak stara-

ci, z których młodzież zwykła brać przykład, ci, którzy jej imponują, czy mogą być dla niej przykładem? Czy można ich stawiać tej młodzieży za przykład należytego uświadomienia? Czy można powiedzieć, że na fundamentach starszej generacji naszego społeczeństwa można budować gmach przyszłej, na prawdę silnej, niezależnej i demokratycznej Polski?

Niestety, musimy sobie jasno i otwarcie powiedzieć, że wojna i w tej gromadzie dokonała czeremnego spustoszenia. Wypaczyły się pojęcia moralne, zdeprawowały się dusze, wycisły serca, słowem naród stał się ogólnie gorszym, bo jednostki, które składają się na naród, wydarnie obniżyły swą wartość. O ile zatem nie polepszy się człowieka, jako obywatela, o ile nie porwie się go do wyższego, wartościowego życia w zbiorowości, społecznym, to będzie my podobni do rośliny, w której korzeniach tkwi czew złośnicy, który wychło z się późno doprowadzi do śmierci rośliny.

Wiadomym jest, że wszyscy niezadowoleni z warunków bytu i położenia społecznego, wszyscy, którym się nie dzieje pod jakimkolwiek względem, a także się wzięli ogólnych hulać, współczucia głodowego, walki o byt i nadzieja na wyzwolenie z biedy i z sympatii, a nawet z entuzjazmem zwracają się do programów społecznych, które nicos im wyzwolenie. Wówczas na polu walki o lepsze dole staje w zgodnych szeregach obok proletariatusu klasa myślowego, proletariatu drobnych urzędniczych, nauczycieli ludowych, robotników rolnych, a nawet rzemieślników — słowem — maszy szarych ludzi.

Zadajemy sobie pytanie z tego, co nas o-

becnie napawa niepokojem. Chodzi nam mianowicie o to, by społeczeństwo nasze odrodzić moralnie do życia politycznego i gospodarczego, by rczaiąć mózgi, rozpa-lić serca, a ducha wnieść na wyżyny o-fiarnej i wrytej pracy dla dobra i przyszłości naszej odrodzonej, demokratycznej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Trudno realizować szczerne hasła i trudno jest nieść oświaty kaganiec” tam, gdzie obywatelstwo jest nieokreślone, gdzie nie ma zmyślenia i poczucia jedności, gdzie nie ma zrozumienia, gdzie rządzi ciemnota i krótkowzroczność w połączeniu z ciasnym egoizmem.

Świetlica ma zatem za zadanie przeorać aż do gruntu wszelkie uroki, ma przeorać umysły szacofane, ma przeorać duszę, by je obudzić do lepszego życia.

Kultura wał, kultura ośrodków robotniczych jest podstawa, bez której nie może być mowy o dźwignicy gospodarczym i politycznym kraju. Dlatego też świetlice każdego ośrodka, w którym ona działa, ma być dla tego ośrodka tym, czym na morzu w czasie szalejącej burzy, jest światło latarni morskiej. Latarnia morska, śląc swe silne światło w ciemną dal szalejącej burzy, wskazuje okretowi należyty kierunek i budzi w marynarzu nadzieje odpoynku w bezpiecznym porcie, a świetlica ma dawać wszystkim bez wyjątku i wiedzę umysłową i wiedzę moralną i wiedzę społeczną i wiedzę polityczną, nie pomijając kulturalnych rozrywek, sportu i t. p. przejawów życia codziennego.

(Dokładanie napisu)

